

**Ενδεικτικό θέμα για τις εισαγωγικές εξετάσεις στα Πρότυπα Γυμνάσια
στην Ελληνική Γλώσσα, 2018**

ΚΕΙΜΕΝΟ: Ο Πολιτισμός Ειρήνης

Ο ΟΗΕ ανακήρυξε το έτος 2000 «Διεθνές έτος για τον Πολιτισμό Ειρήνης» και τη δεκαετία 2001-2010 «Διεθνή δεκαετία για τον Πολιτισμό Ειρήνης και Αποφυγής της Βίας», με σκοπό να στείλει σ' ολόκληρο τον πλανήτη το μήνυμα ότι η Ειρήνη μπορεί να εδραιωθεί* μόνο αν χτίσουμε το μέλλον μας πάνω σ' έναν Πολιτισμό Ειρήνης, μόνο αν βάλουμε στην καθημερινότητά μας, στο σπίτι, στα σχολεία, στη δουλειά, τις αξίες του Πολιτισμού Ειρήνης: τον σεβασμό στον άνθρωπο, την αξιοπρέπεια του ανθρώπου, τη δικαιοσύνη, την αλληλεγγύη, την ανοχή, την κατανόηση...

Γιατί είναι πλέον σαφές ότι η Ειρήνη δεν μπορεί να εδραιωθεί εκ των άνω αφού οι μεγάλοι της γης συνεχίζουν να κηρύσσουν πολέμους στο όνομα της Ειρήνης και της Δικαιοσύνης, αλλά και γιατί η Ειρήνη δεν είναι φυσική κατάσταση για τον άνθρωπο.

Την Ειρήνη πρέπει να τη μάθουμε βήμα-βήμα, όπως ακριβώς μαθαίνουμε να περπατάμε και να μιλάμε, να την αφήσουμε να «εμποτίσει» κάθε κύτταρο του μυαλού και του σώματός μας, να μεγαλώσουμε τα παιδιά μας με αρχές που προωθούν το πνεύμα της ειρήνης, να τα διδάξουμε καθημερινές πρακτικές που διέπονται από το πνεύμα της ειρήνης και της δικαιοσύνης, ώστε, με τη σειρά τους, ως ενήλικες να τις εφαρμόσουν στις κοινότητές τους.

Με άλλα λόγια, για να πετύχουμε την ειρήνη, πρέπει να χτίσουμε έναν Πολιτισμό Ειρήνης. Κι αυτό θα το πετύχουμε μόνον αν αρχίσουμε από τη βάση: από το άτομο. Αγωνιζόμενοι, δηλαδή, για να διαμορφώσουμε τις νοοτροπίες, που τελικά είναι ισχυρότερες απ' τους νόμους. Και η βάση πάνω στην οποία πρέπει να δράσουμε είναι πρώτα απ' όλα η οικογένεια. Γιατί εκεί γεννιούνται οι έννοιες της δημοκρατίας, της ανοχής και της αλληλεγγύης. Όσον αφορά τα μέσα της δράσης, πρωταρχικό αναδεικνύεται** η Παιδεία, επειδή είναι σε θέση να διαμορφώνει χαρακτήρες και να καθορίζει στάσεις ζωής. Ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο για τη διδασκαλία της Ειρήνης και τη δημιουργία νέων προτύπων και νέων αξιών μπορούν να διαδραματίσουν η τέχνη, η ιστορία, η παράδοση, ο αθλητισμός, η επιστήμη και η τεχνολογία. [Διασκευή]

Ίδρυμα για το Παιδί και την Οικογένεια © 2009

http://www.schools.ac.cy/eyliko/mesi/themata/nea_elliniki_glossa/trapeza_eirini_polemos.html

*εδραιωθεί: στερεωθεί

**πρωταρχική αναδεικνύεται: έχει τον κυριότερο ρόλο

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Κυκλώστε τη σωστή απάντηση στις δραστηριότητες 1-6

1.Σύμφωνα με το κείμενο, «πολιτισμός ειρήνης» σημαίνει:

- α. ολόκληρη η ζωή μας να χαρακτηρίζεται από την αξία της ειρήνης
- β. να υπάρξει νομοθεσία που να προστατεύει την ειρήνη

- γ. να διδαχθεί στα παιδιά η συμπεριφορά που εξασφαλίζει την ειρήνη
- δ. να αλλάξουν στάση οι μεγάλοι της γης

2. Η πρωτοβουλία του ΟΗΕ απευθύνεται:

- α. στα εμπόλεμα κράτη
- β. στα παιδιά
- γ. στα φιλειρηνικά κράτη
- δ. σε όλους τους ανθρώπους
- ε. στους πολιτικούς

3. Σύμφωνα με το κείμενο, για να επικρατήσει η ειρήνη στον κόσμο, πρέπει:

- α. να ληφθούν μέτρα από τις κυβερνήσεις των κρατών
- β. να αλλάξουν οι νόμοι
- γ. να εκπαιδευτούν σε αυτήν τα παιδιά και οι νέοι
- δ. να πάψουν οι πόλεμοι που γίνονται αυτή τη στιγμή στον πλανήτη

4. Τον πιο σημαντικό ρόλο στην εκπαίδευση των ανθρώπων στην ειρήνη έχει:

- α. η οικογένεια
- β. το σχολείο
- γ. οι τέχνες
- δ. ο αθλητισμός

5. Σκοπός του συντάκτη του κειμένου είναι να

- α. να ενημερώσει για τα θετικά της ειρήνης και τα αρνητικά του πολέμου
- β. να προτείνει τρόπους επίλυσης των διαφορών των κρατών
- γ. να προβάλλει την ανάγκη αλλαγής της συμπεριφοράς των ανθρώπων σε όλους τους τομείς ως μέσο επικράτησης της ειρήνης στον κόσμο

7. Επιλέξτε τη λέξη που έχει την ίδια σημασία με την υπογραμμισμένη λέξη στις ακόλουθες φράσεις:

- 1. μόνο αν βάλουμε στην καθημερινότητά μας
 - α. θέσουμε β. εντάξουμε γ. χρησιμοποιήσουμε δ. υιοθετήσουμε
- 2. Την Ειρήνη πρέπει να την μάθουμε βήμα-βήμα
 - α. από την αρχή β. αργά γ. σταδιακά δ. με τη σειρά
- 3. να μεγαλώσουμε τα παιδιά μας με αρχές που προωθούν το πνεύμα της ειρήνης
 - α. προχωρούν β. διαδίδουν γ. υπηρετούν δ. προάγουν
- 4. πρακτικές που διέπονται από το πνεύμα της ειρήνης
 - α. ορίζονται β. χαρακτηρίζονται γ. ελέγχονται δ. ρυθμίζονται
- 5. που είναι σε θέση να διαμορφώνει χαρακτήρες
 - α. διαπλάθει β. τροποποιεί γ. αναμορφώνει δ. παραμορφώνει

6. Συμπληρώστε τα παρακάτω κενά, βάζοντας τις λέξεις που δίνονται σε παρένθεση στον σωστό τύπο:

Στη διάρκεια του «..... (διεθνής) έτους για τον Πολιτισμό Ειρήνης», πραγματοποιήθηκαν εκδηλώσεις για την ειρήνη σε ολόκληρο τον κόσμο. Πολύ σημαντικές..... (αναδεικνύομαι) οι δράσεις των σχολείων όλο το έτος. Τα σχολεία (αναλαμβάνω) να (προβάλλω) τις αξίες της ειρήνης και έτσι (συμβάλλω) στην εκστρατεία υπέρ της ειρήνης.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Το σχολείο σας αναλαμβάνει να οργανώσει μια εκδήλωση για την ειρήνη. Γράψε ένα e-mail (120 λέξεις) προς την ομάδα που οργανώνει την εκδήλωση και πρότεινε τρεις δράσεις ώστε να συμπεριληφθούν στο πρόγραμμα. Μην παραλείψεις να δικαιολογήσεις με ποιο τρόπο η καθεμία από τις προτεινόμενες δράσεις προβάλλει την αξία της ειρήνης.

Απαντήσεις

1. α
2. δ
3. γ
4. β
5. γ
6. β, α, δ, β, α
7. διεθνούς – αναδείχθηκαν – ανέλαβαν – προβάλλουν – συνέβαλαν

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Οι μαθητές αναμένεται να αναφέρουν τρεις δράσεις που θα ταίριαζαν σε μία σχολική εκδήλωση για την ειρήνη (π.χ. έκθεση ζωγραφικής με θέμα την ειρήνη, ομιλία για τα θετικά της ειρήνης και τα αρνητικά του πολέμου, συνέντευξη από προσφυγόπουλα, προβολή αντιπολεμικής ταινίας, συναυλία κλπ.), και να παρουσιάσουν πώς αυτές οι δράσεις μπορούν να ευαισθητοποιήσουν τους συνομηλίκους τους στο ζήτημα της ειρήνης. Εκτιμάται η οργάνωση/δομή του κειμένου, το λεξιλόγιο, το ύφος.